

## BIRŽŲ VLADO JAKUBĖNO MUZIKOS MOKYKLOS MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokytojų etikos kodekse (MEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi mokytojai ir darbuotojai.
2. MEK skiriamas tam, kad padėtų mokyklos mokytojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.
3. MEK papildo mokytojų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR švietimo įstatyme, mokyklos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

### II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Mokytojų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmogiškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeltantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

### III. KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. MEK paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagoginės etikos požiūriu vengtiną elgesį.
5. Esamiems ir naujai priimamiems mokytojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias pedagoginės srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, metodinę bei pilietinę atsakomybę.
6. Skatinti mokytojų ir darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą mokyklos veikla.
7. Padėti įstaigos mokytojams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.
8. Vienas svarbiausių tikslų – prevencinio vaidmens svarba neetiško elgesio pasireiškimams.

#### **IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI**

9. Mokytojai ir darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti mokyklos siekius, garbingai atstovauti mokyklos vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
10. Objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems.
11. Laiku ir atidžiai atlikti pareigybės aprašyme numatytas funkcijas.
12. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginėje ir metodinėje veikloje, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.
13. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (mokyklos taryba, ir kitomis).
14. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
15. Suprasti, jog pedagoginę etiką pažeidžia:
  - 15.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje veikloje;
  - 15.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;
  - 15.3. mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;
  - 15.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.).
16. Nustatant mokytojų kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar kitu santykiu.
17. Mokytojų ir darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių mokyklos bendruomenės nario etikos principų.
18. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
19. Suprasti, jog pedagoginei laisvei prieštarauja:
  - 19.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
  - 19.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
  - 19.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
20. Tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turtą.
21. Remti ir plėtoti mokinių laisves ir teises, skatinti kolegiską keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerąja darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.
22. Kiekvienas mokytojas ir darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.
23. Kiekvienas mokyklos narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
24. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

#### **V. MOKYMO/(-SI) IR DARBO ETIKA**

25. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, mokytojai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklus sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.
26. Mokytojas privalo nešiuurkščiau, neįžeidžiančiau, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimui. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su mokomo dalyko tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

27. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.
28. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.
29. Neleistinas ilgas kalbėjimas telefonu darbo ar pamoku metu ne darbo reikalais.
30. Neskleisti informacijos apie mokyklą viešoje erdvėje, menkinant jos patrauklumą ir kultūrą. Mokyklos veiklą ir jos problemas pirmiausia aptarti mokytojų taryboje ar mokyklos taryboje.

## **VI. KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS**

31. Būtina MEK priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o neįsipareigojimas.
  32. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti MEK ir rūpintis jo veiksmingumu.
  33. Sankcijos už mokytojų etikos pažeidimus atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemonės (pvz. pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.). Aptariama mokytojų susirinkime ar mokyklos taryboje.
  34. MEK priimtas kaip mokyklos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.
-